

med eller ikke, og om de ville spille Penge paa Forsøget. Nu vilde dette kunne være meget godt og rigtigt, dersom det var Eleverne, der betalte, men hvor det er Staten, der betaler, synes man at maatte kunne fordrø nogen Garantier for, at der kommer Noget ud af den Undervisning, den giver (Frederiksen: Jeg vil ikke have Artium hævet ved de offentlige Skoler). Ved hvilke Skoler da? (Frederiksen: Det er som Betingelse, jeg vil have den hævet). Men naar den skulde hæves som Betingelse for at komme til Universitetet, saa seer jeg ikke, hvilken Gavn og Nytte den skulde gjøre ved de offentlige Skoler; thi den holdes jo kun der som Betingelse for at komme til Universitetet. (Frederiksen: Den kan afholdes ligesom andre Examina).

Formanden: Maa jeg bede det ærede Medlem om ikke at henvende sig til enkelte Medlemmer.

C. B. Rimestad: Ja, jeg skal nu forlade dette Punkt, da der synes at være nogen Uklarhed — rimeligvis hos mig — om, hvad det ærede Medlem har meent. — Den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 6te Valgkreds (Bojssen) var meget forbitret paa, hvad han kaldte „Systemet“ i vor Undervisning og var ikke fornøjet med den Deling, der finder Sted deels i Virkeligheden deels gjennem det Forslag, som Regjeringen har fremlagt. Han tog en Kniv og skar det i tre Dele og sagde: Nu har jeg faaet Ende paa dets Liv. Men det er mærkeligt nok gaaet hermed som med Vollypen: Ethvert af de tre Stykker har faaet sit Liv, og det ærede Medlem har istedetfor eet System faaet tre deiligt afsluttede Systemer, der ikke ere forskjellige fra det gamle System i Andet end det, at der staaer en Cerberus og passer paa, at Folk ikke komme fra det ene System til det andet. Dette siger det ærede Medlem, at han gjør, fordi det er Synd deels for Middelmaadigheden, deels for Begavelsen at gjøre Andet; thi Middelmaadig-

heden bør ikke fristes til at gaae videre, end den kan, og Begavelsen bør ikke lænkebindes ved at slæbe Middelmaadigheden efter sig. Men nu spørger jeg: Hvorledes vil det ærede Medlem udføre dette praktisk? Hvem skal skjelne mellem Middelmaadigheden og Begavelsen, eller er det ikke Noget, som Enhver veed, at der er mange fortrinlige Dreng, der blive usle, elsendige Mænd, og mange Dreng, der synes træge til at gaae frem, men som dog blive udmærket dygtige Mænd? Men er det saa rigtigt at træde frem og stille Bullene fra Faarene og sige: Du faaer ikke Lov til at komme videre frem, men skal blive, hvor Du er, hvorimod Du skal faae Lov til at komme frem; thi hvilken anden Fremgangsmaade vil det ærede Medlem ellers bruge? Dersom han vil sætte Personer, som skulle sige til Eleven: Du maa ikke komme længere end der — og der — til, saa vil der indtræde en Vilkaarlighed, som bliver den utaaleligste af alle. Men hvilket andet Middel i Verden har man da end den strengeste Examen? Man kan jo ikke gaa hen og spærre Folk inde og forbyde dem at møde til Examen, naar de ville give deres Penge ud for at komme der, og jeg seer da ikke, hvilken Betydning denne Dverfæring i tre Systemer har. Den Hovedindvending, som man har gjort mod det foreliggende Lovudkast, og som idetmindste forekommer mig at være Hovedindvendingen, er, at det rammer det Urette ved at indføre en Tvedeling istedetfor en Tredeling; thi naar man havde gennemgaaet det lavere Cursus, skulde der jo ligesom tidligere bortkastes 6 Fag, og de øvrige Fag, der vare tilbage, bleve da fordeelte paa to Cursus nemlig et sproglig-historisk og et mathematisk-naturvidenskabeligt. Her seer nu først de ærede Herrer, der have haft imod dette, en Feil i Maaden, hvorpaa det ordnes, selv om det ellers kunde være rigtigt, og dernæst mene de, at der ikke burde være en Tvedeling, men en Tredeling. Den Feil, de seer i Ordningen, selv om de ellers maatte godkjende denne, er, at man kalder det ene Cur-